

KURUMSAL İZLEME RAPORU

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İzleme Takımı

PROF. DR. MUSTAFA GÜDEN (TAKIM BAŞKANI)

PROF. DR. SEVİM ÇELİK (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

PROF. DR. İSMAİL GÜLEÇ (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

GİRİŞ

Çukurova Üniversitesi 2017 yılında Yükseköğretim Kalite Kurulu adına görevli bir dış değerlendirme takımı tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirme takımı, iç değerlendirme raporu ve saha ziyaretleri kapsamında edindiği izlenimlerine dayalı olarak Çukurova Üniversitesi'nin güçlü ve gelişmeye açık yönlerini belirlemiş ve üniversitenin 2017 yılı Kurumsal Geri Bildirim Raporu'nu hazırlamıştır. İzleme takımımız 2017'deki raporda yer alan güçlü ve gelişmeye açık yönler üzerine geçen süre zarfında üniversitenin yaptığı çalışmalarını izleyerek raporlandırmıştır.

Rapor hazırlanırken “Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurumsal Dış Değerlendirme Ölçütleri” çerçevesinde üniversitenin hazırlamış olduğu “Kurum İçi Değerlendirme Raporları” temel alınmıştır. Aynı çerçevede Covid 19 küresel salgınının olumsuz koşulları nedeniyle 18 Aralık 2020 tarihinde Kurumsal İzleme Takımı (Prof. Dr. Mustafa GÜDEN, Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ ve Prof. Dr. Sevim ÇELİK) ve üniversite üst yönetimi, kalite komisyonu ve birim yöneticileri arasında çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Çukurova Üniversitesi'nin 2019 yılı Kurumsal İzleme süreci Kurumsal İzleme Takımı olarak, Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurumsal İzleme Sürecinde, Çukurova Üniversitesinin üst yönetimine, kalite komisyonu üyelerine, birim yöneticilerine, süreçteki desteklerinden ve olumlu yaklaşımlarından dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Çukurova Üniversitesi; 1969 yılında Ankara Üniversitesi tarafından temelleri atılan Ziraat Fakültesi ile 1972 yılında Atatürk Üniversitesi tarafından açılan Tıp Fakültesi'nin birleşmesi ile 1973 yılında kurulmuştur. Çukurova Üniversitesi halen 18 fakülte, 4 enstitü, 3 yüksekokul; 11 meslek yüksekokulu; 1 devlet konservatuvarı ve 2019 yılında Çukurova Üniversitesi Göç ve Kalkınma Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin kurulması ile sayısı 38'i bulan araştırma ve uygulama merkezleri ile eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetlerini yürütmektedir. Çukurova Üniversitesi Balcalı Yerleşkesi, Adana ili, Sarıçam ilçesi sınırları içerisinde yer alan Seyhan Baraj Gölü'nün doğu yakasında yaklaşık 18.000 dekar alanı kaplamaktadır. Balcalı adı, Üniversite'nin inşasından önce yerleşkenin içinde bulunan ve aynı adı taşıyan köyden gelmektedir. Ziraat Fakültesi'nin araştırma ve uygulama amacıyla kullandığı çiftlik alanı da bu yerleşkenin içerisinde yer almaktadır. Yeni eğitim alanlarının oluşturulması, mevcut eğitim alanlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi Çukurova Üniversitesi Master Planı dahilinde belirlenmektedir. Artacak öğrenci sayısına göre eğitim hizmetlerinin yanı sıra sosyal ve teknik altyapı ihtiyaçlarını makro düzeyde belirlemek amacıyla Çukurova Yerleşkesi ile ilgili kısa, orta ve uzun vadede alınacak tüm karar ve uygulamalar yine bu plan çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Çukurova Üniversitesi bilim, teknoloji ve sanat alanlarında yürüttüğü eğitim-öğretim faaliyetleri ve araştırma-geliştirme çalışmaları ile değişime, gelişime açık, demokrasi fikrini benimsemiş bireyler yetiştirmeye ve bilimsel birikimlerini diğer bilim kurumları ve toplum ile paylaşmayı görev ve ilke edinmiştir. Üniversitenin vizyonu ise paydaşlarını önemseyen, eğitim-öğretimde kaliteye odaklanmış, insan ve doğa yararına yaptığı bilimsel, kültürel ve sanatsal çalışmalarıyla model bir üniversite olmaktır.

KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

2017 yılında yapılan değerlendirmede Değerlendirme Takımı tarafından hazırlanan Kurumsal Geri Bildirim Raporu ile Üniversite tarafından hazırlanan Kurumsal İç Değerlendirme Raporu'nda (KİDR) belirtilen güçlü yönlerin yapılan izlemede devam ettiği anlaşılmıştır. Güçlü bir tarihsel geçmişinin ve alışkanlıklarının bulunması, üniversitede huzurlu ve özgür çalışma ortamının sağlanmış olması, yöneticilerin kurum içi kalite kültürü farkındalığı oluşturma konusundaki yüksek motivasyonları, akademik personelin kalite çalışmalarını yüksek sahiplenme düzeyi, birim bazlı akreditasyon çalışmalarını sürdürüyor ve destekliyor olması ve dış paydaşları ile iyi ilişkiler kurmuş olması kurumun güçlü yönleridir.

Üniversitenin KİDR'i ve Araştırma Üniversitesi Öz Değerlendirme Raporu'ndaki misyon, vizyon, temel değerler ve hedefler benzer olmakla birlikte İnternet sayfasında ilan edilen misyon, vizyon, değerler ve hedefler farklılık göstermektedir. İç Kalite Güvencesi kapsamında çeşitli alt komisyonlar kurulmuştur. Kalite Koordinatörlüğü iç kalite güvencesini sağlamak ve personelde farkındalık oluşturmak üzere 21-31 Mayıs 2019 tarihleri arasında toplantılar gerçekleştirmiş ve bu toplantıları raporlamıştır. Kurumun kalite kültürünü tüm birimlere yayma yönündeki bu isteği güçlü bir yön olarak belirlenmiştir.

Kurum tarafından stratejik plan, performans programı ve bütçe arasındaki ilişki tanımlanmıştır. Stratejik planda yıllık değerlendirmelerin yapılabileceği yıllara göre performans göstergeleri bulunmaktadır. İç kontrol ve iç denetim sistemi stratejik plan ve kalite süreçleri ile ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Tanımlanmış politikaları doğrultusunda tüm alanlarda uygulamalar gerçekleştirmiş, değerlendirme toplantıları ile izlemler yapılmış ve raporlar kalite komisyonuna sunulmuştur. Ancak değerlendirme sonuçlarının iyileştirme ve karar alma mekanizmalarına dahil edildiğine yönelik kanıt elde edilememiştir. Strateji Daire Başkanlığı stratejik plan hedeflerine ulaşma durumunu 6 aylık izlemeler ile raporlandırmaktadır. Ancak PUKÖ döngüsü kullanılarak stratejik planda yer alan hedeflere ulaşılp ulaşılmadığı sistematik olarak izlenmemektedir. Kurumun kalite güvence sisteminde PUKÖ döngüsünde planla, uygula, kontrol et faaliyetlerini sistematik olarak gerçekleştirdiği ancak önlem alma süreçlerindeki yetersizlikleri gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

Üniversitede öğretim üyesi istihdamı devam etmekle birlikte Yüksek Öğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) 2019 performans göstergelerinde öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı 37,396'dır. Öğretim üyesi başına düşen yüksek öğrenci sayılarının devam ettiği anlaşılmaktadır. Üniversite yerleşkesinde Mühendislik Fakültesi'ne yeni bir bina inşa edilerek fiziki alanlarda iyileştirmeler de yapılmıştır. Uzaktan eğitim döneminde, Tıp ve Mimarlık Fakültesi bölümlerine teknik özellikleri yüksek bilgisayar alımları yapılmıştır. Yapılan görüşmede daha önceden tespit edilen Ziraat Fakültesi bilgisayar donanım eksikliğinin giderildiğine yönelik bir bilgiye ulaşılamamıştır. Kurumda devam eden öğretim üyesi başına düşen yüksek öğrenci sayıları ve bazı birimlerde bilgisayar alt yapı eksikliği gelişmeye açık yön olarak belirlenmiştir.

Kurum eğitim-öğretim, araştırma, topluma hizmet süreçlerinin birbirleriyle idari ve destek süreçleri ile bağlantısını sağlayacak bir bilgi yönetim sistemi alt yapısına yönelik çalışmaların son aşamaya geldiğini ve E-kampüs sistemi ile bu entegrasyonun sağlanacağını bildirmiştir. Sisteme istatistik ve personel modüllerinin eklenmesine yönelik çalışmaların da bulunduğu yapılan görüşmede bildirilmiştir. Kurumun bilgi yönetim sistemine yönelik çalışmalarındaki kararlılığı güçlü yön olarak değerlendirilmekle birlikte, çalışmaların henüz tamamlanmamış olması gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Üniversitenin internet sayfasında bir mezun takip sistemi olduğu görülmüştür. Bu sistemin 2018 yılında devreye girdiği belirtilmiştir. Ancak sisteme 2018 yılından bugüne kadar yaklaşık 31.000 öğrenci dahil edilebilmiştir. Çukurova Üniversitesi'nin köklü geçmişi göz önüne alındığında bu sayısının yetersiz olduğu düşünülmektedir. Mezunlara kalite güvencesi sisteminde dış paydaş olarak kurum hakkında değerlendirme yapma olanakları sunulmaktadır. Mezunlara Yetkinlik Geliştirme Eğitimi ve Kariyer Danışmanlığı eğitiminin verilmesi üniversitenin güçlü bir yönü olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu sistemin henüz yeni geliştirilmeye başlandığı internet sitesinden anlaşılmaktadır. Yapılan görüşmede

mezunların istihdamına yönelik çalışmalarının da yeni başladığı bildirilmiştir. YÖKAK 2019 Performans göstergelerine göre 1502 mezunun istihdam edildiği görülmüştür. Mezun takip sistemi çalışmaları ve mezunların karar alma süreçlerine katılımının sağlanması Üniversitenin gelişmeye açık yönü olarak devam etmektedir.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Değerlendirme Takımı tarafından 2017 yılında yapılan değerlendirmede ve Üniversite tarafından hazırlanan KİDR'nda kurumun güçlü ve gelişmeye açık yönleri belirtilmiştir. Bu iki rapora göre; program tasarımlarının paydaş görüşleri alınarak yapılması, ders bilgi paketlerinin ön lisans, lisans, yüksek lisans düzeylerinde güncellenmesi, kurumda eğitim ve öğretim ile ilgili süreç ve ölçütlerin “Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği” ve “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği” kapsamında yeterince tanımlanmış olması, kültürel derinlik kazanımına yönelik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren seçmeli derslerin olması, öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerinde aktif rol alıyor olması, staj ve işyeri eğitimi gibi kurum dışı deneyim kazanma programlarının tanımlı süreçlerinin bulunması, kurumda non-formal ve informal öğrenmelerle ilgili kazanımların değerlendirmeye alınması, öğrencilerin yurt içi ve/veya yurt dışındaki işyeri ortamlarında gerçekleştirebilecekleri uygulama ve stajlarda iş yüklerinin (AKTS kredisi) belirlenmesi, programın toplam iş yüküne dâhil edilmesi ve öğrencilerin bu konularda önceden bilgilendirilmesi, kurumun AKTS etiketi ve diploma eki etiketi almış olması, kurumun akreditasyon çalışmalarını sürdürmesi (2019 yılında 5 yeni bölüm akredite olmuş ve 20 program için resmi başvuru yapılmıştır) ve destekliyor olması, kurumun güçlü bir akademik kadroya sahip olması, kuruma öğretim elemanlarının atama sırasında alanlarında yetkin kişiler olmasının dikkate alınması, dışarıdan ders vermek üzere öğretim elemanı seçimi ve davet edilme usullerinin ise önceden ilan edilmiş kriterlere göre yapılması, eğitim ortamlarının eğitimi destekleyici yönde ve uygun alt yapı olanaklarına sahip olması, uluslararası öğrenciler için Uluslararası Öğrenci Merkezi'nin bulunması, uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenimleri için Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinin (TÖMER) kurulmuş ve Türkçe öğretim hizmeti veriyor olması, kütüphane veri tabanlarına ulaşım oranlarının sürekli gözden geçirilmesi ve güncellenmesi, merkezi mezun bilgi sistemini oluşturması, öğrencinin gelişimine yönelik sosyal, kültürel, sportif faaliyet olanaklarının zengin olması, Tıp Fakültesi'nde program değerlendirme modeli olarak çevre, girdi, süreç ve ürün modelinin kullanılması, akademik personelin mesleki gelişim etkinliklerine katılmaları için idari ve ekonomik desteklerin kurumsal ve tanımlanmış bir çerçevede sürdürülmesi ve teşvik edilmesi, öğrenci gelişimine yönelik sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler için yeterli altyapı ve olanak sağlanması kurumun güçlü yönleri olarak ifade edilmektedir.

Ders bilgi paketlerinin ön lisans, lisans, yüksek lisans düzeylerinde güncellenmesi konusunda bir takım eksiklerin ve tutarsızlıkların olduğu, kültürel derinlik kazanımına yönelik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren seçmeli derslerin hem içerik hem çeşit bakımından yeterli olmadığı görülmüştür. Kurumda non-formal ve informal öğrenmelerle ilgili kazanımların değerlendirilmesi daha çok DGS ve yatay geçiş ile gelen öğrencilerin daha önce aldığı dersler için uygulandığı, bireysel ve okul dışında kazanılan becerilerin değerlendirildiğine dair bir bulguya tesadüf edilmemiş, bu konuda yöneltilen sorulara tatminkar cevap alınamamıştır. Kurum mezun bilgi sistemini oluşturmuş olmasına rağmen henüz başlangıç aşamasındadır. Bu konuda önemli bir adım atılmakla ve mesafe kat edilmiş olmakla birlikte henüz güçlü yön olarak gösterilecek düzeyde olmadığı görülmüştür.

Ders bilgi paketlerindeki güncellemeler büyük ölçüde tamamlanmış olmakla birlikte kimi bölümlerde kimi bilgilerin hâlâ boş olması ve AKTS hesaplamalarında kimi tutarsızlıklar görülmesi hâlâ geliştirilmeye açık yön olarak devam etmektedir. Mezun Takip Sistemi kurulmuş olup mezunlar takip edilmeye başlanmıştır. Mezunların dörtte birine ulaşılmış olup daha çok mezuna ulaşma çabası gözlemlenmiştir. Ancak, mezun görüşlerinin sistematik bir şekilde alındığına dair bir bulguya rastlanmamıştır. Akademik danışmanlık hizmetinin sağlıklı verilmesi için Üniversite Bilgi Sisteminde bir modül oluşturulmuş ve sistemin sağlıklı işlemesi için çalışmalar yapılmıştır.

Bazı akademik birimlerde öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı ikinci öğretim programları kapatılarak normalleştirilmeye çalışılmıştır. Alan dışı Dersler Koordinatörlüğü kurulmuş olup seçmeli derslerin zenginleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Alan dışı seçmeli derslerin %10 ile sınırlandırılması, %15 seçmeli ders ile birlikte alan derslerinin %90 olması öğrencilerin arzu edildiği şekilde yetişmeleri için engel gibi durmakta olup bu oranların yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu haliyle disiplinler arası çalışmaya teşvik edici değildir ve gelişmeye açık yön olarak

devam etmektedir.

Eđitcilerin eğitimi Tıp Fakóltesi öğretim üyeleri için tamamlanmıştır. Diğer birimlerdeki öğretim üyeleri için Eğitim Fakóltesi koordinatörlüğünde uygulama planı çıkarılmış, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında tüm öğretim üyelerine yönelik Eđiticilerin Eğitimi Programı planlanmış olup içinde bulunduğumuz dönemde uygulanacağı ifade edilmiştir. Eğitim programları, girdi, süreç ve çıktı (mezun) düzeyinde değerlendirilmektedir. Öğretim elemanlarının eğitime yönelik performanslarının objektif mekanizmalarla değerlendirilmesine yönelik adımlar atılmıştır. Programların tercih edilme oranlarının izlenmesi ve uygun yöntemlerle iyileştirilmesine yönelik uygulamalar olmakla birlikte gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir. Öğrencilerin program bitirme süreleri, başarı-başarısızlık oranları, program değiştirme sayı ve gerekçeleri konularında veriler toplanmaya başlanmıştır. Kurumda öğrenim gören özel yaklaşım gerektiren mülteci ve uluslararası öğrencilerin görüşleri alınıp değerlendirilmekle beraber, sonuçlar sistematik olarak kayıt altına alınmamıştır. Gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

Kurum tarafından sunulan hizmet ve desteklerin kalitesi ve etkinliğinin güvence altına alınması için paydaş analizlerinin geri bildirimleri, öğrenci ve eğiticilerle yapılan iletişim toplantıları sonuçları doğrultusunda iyileştirmeler üzerinde çalışılmalar sonuçlandırılmaya başlanmıştır. Aktif ve etkileşimli öğrenmeye yönelik uygulamalar olduğu görölmektedir. Önceki öğrenmenin tanınmasında sadece daha önce alınan derslerin tanınması ve bireysel becerilerin değerlendirme dışı tutulması gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Üniversitenin, YÖK misyon farklılaşması kapsamında aday araştırma üniversite programında beş yedek üniversite arasında seçilmesi güçlü yön olarak belirlenmişti. Üniversite aday araştırma üniversite olma iddiasına devam ettirmektedir. Aday araştırma üniversite sürecinde Üniversite Senatosunun 19.03.2019 tarihli ve 06/01 sayılı kararı ile kabul edilen, Çukurova Üniversitesi Araştırma Üniversitesi Kurulları Yönergesinin 6. ve 8. maddeleri uyarınca Üniversite Sanayi İş birliği Danışma Kurulu, Araştırma Üniversitesi Stratejileri Koordinasyon Kurulu, Araştırma Üniversitesi Yürütme Kurulu ve Akreditasyon Danışma ve Değerlendirme Kurulu kurulmuştur.

Üniversite Senatosu 2014 yılında öncelikli alanlarını Tarım, Gıda, Enerji, Çevre, Malzeme, Moleküler Tıp ve Bölgesel Kalkınma olarak belirlemiştir. Üniversite tanımlı öncelikli alanlarda araştırma faaliyetlerine devam etmektedir. Üniversitede tüm birimlere ve üniversite dışı kurumlara destek veren Merkezi Araştırma Laboratuvarı'nın (ÇÜMERLAB) 2019 yılı sonu itibarıyla tüm altyapı eksiklikleri tamamlanmıştır. Cihazların kullanımı konusunda 10 öğretim görevlisi ve teknik personel alınarak sürekli eğitimleri sağlanmış ve Araştırma Üniversitesi tematik alanları kapsamında araştırma gruplarına proje süresince ÇÜMERLAB bünyesinde yer tahsisi yapılmaktadır.

Kurumun, araştırma politikalarının bölgesel kalkınma planları ile uyumlu olması ve bölgesel kalkınmaya ve bölgesel sağlık sorunlarının tespit ve tedavisine yönelik prosedürler geliştiren altyapısı güçlü araştırma merkezlerine sahip olması güçlü yön olarak belirlenmişti. Çukurova Üniversitesi bölgesel ve ulusal kalkınma hedeflerine yönelik yenilenebilir enerji kaynaklarına, petrol boru hattı üzerindeki rafineri, petrokimya ve enerji tesislerine yönelik Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, TAGEM ve KOSGEB destekli, sanayinin ihtiyacı olan konularda stratejik projeler yürütmektedir.

Kurumun kampüs içerisinde kurulu ve sürekli büyüyen bir TEKNOKENT'e sahip olması ve Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) kurmuş olması güçlü yön olarak belirlenmişti. TEKNOKENT ve TTO faaliyetleri artarak devam etmektedir.

Kurumun Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimi ile TTO arasındaki ilişkiyi yapılandırmaması gelişmeye açık yön olarak belirlenmişti. Kurum TTO'yu tekrar yapılandırmıştır. Mevcut TTO beş modül altında çalışmaktadır. Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimi bu modüllerden Destek Programları Modülü altına alınmıştır. TTO yönetim kurulu modül koordinatörleri ve Teknokent temsilcisinden oluşturularak birimler arası koordinasyon tesis edilmiştir. Üniversite Yönetim Kurulu ve Senatosu araştırma öncelikli alanlarının ve stratejilerinin uygulama yönerge ve ilkelerinin kararlaştırılması BAP yönetimi, Rektör ve ilgili Rektör Yardımcılığına bağlı Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu (BAPKOM), Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimi ve fakültelerdeki uzmanlık grupları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi üniversitedeki araştırma projelerinin idari ve mali süreçlerini web tabanlı bir yazılım (BAPSİS) ile yürütmektedir.

Kurumun Fikri Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH) yönergesinin olmaması da gelişmeye açık yön olarak belirlenmişti. TTO altında "Fikri Sınai Hakların Yönetimi ve Lisanslama Hizmetler Modülü" oluşturulmuş ve aktif olarak çalışmaya başlamıştır. Kurum FSMH yönergesini geçen süreçte oluşturmuştur.

Kurumun öğretim üyesi performans ölçümleri incelendiğinde üretkenliğin artırılması gerektiği; ancak, öğretim üyesi üretkenliğinin artırılmasının nasıl başarılacağına yönelik bir yöntemin olmadığı 2017'de belirtilmişti. Üniversite 05.06.2018 tarih ve 09/01 sayılı Üniversite Senato kararıyla öğretim üyeliği kadrolarına yükseltme ve atama ölçütlerini yeniden düzenlemiş ve ölçütleri yükseltmiştir. Ayrıca BAP yönergesinde bütçe limitleri akademik performansla dayalı olarak belirlenmiştir. Bireysel projeler ile lisansüstü ve bilimsel etkinlik katılım destek limitleri yayın performansına göre belirlenmektedir.

Kurum dışı ve AB proje sayılarının artırılmasına yönelik politikaların yetersiz olması gelişmeye açık yön olarak belirlenmişti. Üniversite araştırmacılarının dış kaynaklara yönelmesini teşvik edici önlemler almış ve uygulamaya koymuştur. Yükseltme ve atama ölçütlerinde dış kaynaklı projeler için daha

yüksek puan verilmektedir. Ayrıca, BAP proje destek çeşitliliği artırılmış, BAP yönergesinde bütçe limitleri akademik performansa dayalı olarak belirlenmiştir. Bireysel projeler ile lisansüstü ve bilimsel etkinlik katılım destek limitleri yayın performansına göre belirlenmekte ve kurum dışı destek sağlayan araştırmacılara ek destekler sağlanmaktadır. TTO geliştirme ve Koordinasyon Birimi tüm öğretim üyelerine belirli zaman aralıklarında ulusal ve uluslararası fonlardan yararlanmayı sağlamak amacı ile farklı proje türleri (AB çerçeve programları, Ufuk 2020 gibi) hakkında bilgiler vererek araştırmacılara proje başvuru ve yürütme süreçlerinde destek olmaktadır.

Akademik personel atama kriterlerinin araştırma üniversite misyonunu gerçekleştirmek için yetersiz olması gelişmeye açık yan olarak belirlenmişti. Üniversite 05.06.2018 tarih ve 09/01 sayılı Üniversite Senato kararıyla öğretim üyeliği kadrolarına yükseltme ve atama ölçütlerini yeniden düzenlemiş ve ölçütleri yükseltmiştir.

Kurumun içten beslenmeyi sınırlamaya yönelik politikalarının olmaması gelişmeye açık yön olarak belirlenmişti. Yenilenen öğretim üyeliği kadrolarına yükseltme ve atama ölçütlerine göre üniversite YÖK tarafından konulan %20 doktora mezunu istihdamına uymaktadır. Ancak %20'lik oranının içten besleme oranını kaç yılda normalize edeceği konusunda bir hesaplama mevcut değildir. Bu hesaplamanın sonucunda belirli bir süre için daha etkin kararlar alınması konusu gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

Yıllık faaliyet raporları ilgili yasal mevzuat çerçevesinde her yıl ilgili birimlerden toplandığı ve ancak bu değerlendirme ve ölçümlerin sistematik olarak yapıldığı ve geriye dönük iyileştirmeler için kullanıldığı bir çıktı oluşturulmadığı belirtilmişti. Kurumda oluşturulan E-kampus bilgi giriş ve raporlama ekranı ile raporlama süreçleri hızlanmış ve geriye dönük iyileştirmeler için bir çıktı oluşturma zemini hazırlanmıştır (<https://www.cu.edu.tr//storage/ekampus.pdf>). Ancak sistemin henüz çalıştırılması ve geriye dönük iyileştirmeler için henüz kullanılmaması gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

Kurumda özgeçmiş bilgileri giriş veri tabanı bulunmakla birlikte akademik verilerin belirli periyotlarda güncellenmesinin sağlandığı bir sistem bulunmadığı 2017 KDIR'ında belirtilmişti. Üniversite akademik veri izleme ve değerlendirme sistemi üzerine çalışmaların devam etmesi ve akademik izleme ve değerlendirme koordinasyon biriminin ise henüz kurulma aşamasında olması gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

Görüşmelerde, topluma katkı konusunda üniversite öğretim üyesi görüşlerinin net ve açık olmadığı anlaşılmıştır. Tıp Fakültesi ve Türkiyat Araştırmalar Merkezi seminerleri ve konferansları etkinlik olarak öne çıkmaktadır. Strateji ve hedef doğrultusunda bütüncül bir yaklaşım ve değerlendirme bulunmaması gelişmeye açık yön olarak durmaktadır. Topluma katkı daha çok öğretim üyeleri üzerinden yürütülmekte ve planlanmakta olup öğrencilerden yeterince faydalanma düşünülmediği görülmektedir.

YÖNETİM SİSTEMİ

Yapılan izlemede; akademik personelin mesleki gelişim etkinliklerine katılmaları için idari ve ekonomik desteklerin kurumsal ve tanımlanmış bir çerçevede sürdürülmesi ve teşvik edilmesi, entegre bilgi sistemindeki çalışmalarının hızla devam etmesi ve son aşamaya gelinmesi ve akademik performansın izlenmesine yönelik çalışmaların başlatılmış olması kurumun güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir.

Kurumda görev tanımlarının hazırlanması ve süreçlerin kontrolü çalışmaları başlatılmış olmakla birlikte iş yükü dağılımının hesaplanması ve adil dağılımı ve iş güvenliği konularında ayrıntılı bir çalışma gözlenmemiştir. Kurumun raporunda birim içi üst ve alt kademeler arasında geribildirim süreçlerinin yetersizliğini gelişmeye açık yön olarak bildirilmesi olası olumsuz olaylar karşısında tedbir almak açısından da önemli bulunmuştur.

Kurum 2019 KİDR raporunda, yönetim sistemi ve organizasyonel süreçler açısından iç kontrol standartlarında istenilen hedeflere ulaşamamasını gelişmeye açık yön olarak bildirmiştir. Üniversitenin internet sayfası ve KİDR incelendiğinde, iç kontrol ve iç denetim sisteminin alt birimlere kadar yeterince ulaşamadığı anlaşılmış olup bu konu kurumun gelişmeye açık yönü olarak devam etmektedir.

Kurum 2019 KİDR’de eğitim-öğretim, araştırma, topluma hizmet süreçlerinin birbirleriyle idari ve destek süreçleri ile bağlantısını sağlayacak bir bilgi yönetim sistemi alt yapısına yönelik çalışmalara devam edildiğini bildirmektedir. Yapılandırılan e-kampüs bilgi ve yönetim sistemine istatistik ve personel modülleri eklendiğinde entegre sistem güçlendirilmiş olacaktır. Çalışmalar henüz tamamlanmadığından bu konu kurumun gelişmeye açık yönü olarak devam etmektedir.

Kurum KİDR’de toplantıların 2 yılda bir periyodik olarak yapılacağı belirtilmiş ancak genel kapsamlı toplantısını 16-18 Nisan 2019 tarihlerinde yapmıştır. Bu toplantıda paydaşlara anket uygulanmış, değerlendirmeler yapılmıştır. 2017 geri bildirim raporunda Kurum yönetim ve idari sistemini, yöneticilerinin liderlik özelliklerini ve verimliliklerini ölçmek ve izlemek için de planlara ve uygulamalara yönelik 2019 KİDR’de kanıt sunulmamıştır. Ancak yapılan görüşmede “Akademik Veri İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü’nün kurulma aşamasında olduğu bildirilmiştir. Bununla birlikte Üniversite Rektörü tarafından son üç yıldır Üniversitenin ve ilgili birimin akademik performansının yıllık değerlendirmeleri yapılmakta ve tüm akademik personelinin Üniversite vizyonuna katkılarının artırılması için motivasyon sağlanmaktadır. Bu alan gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

2018 yılında yürürlüğe giren Üniversitenin atama yükseltme yönergesinde araştırma üniversitesi misyon ve vizyonunu destekleyen kriterlerin getirildiği gözlenmiştir. Örneğin; Dr. Öğretim üyeleri için en az 2 adet SCI yayını, Doçentlik için en az 5 SCI yayını, Profesörlük için de 6 adet SCI yayını kriteri konulmuştur. Misyon farklılaşması ile uyumlu atama yükseltme kriterlerinin revize edilmesi memnuniyet vericidir. Yapılan görüşmede Üniversite Rektörü’nün içten beslemeye yönelik tedbirlerin artırılacağı görüşü üst yönetimin bu konuda kararlılığını göstermesi açısından önemlidir. Rektörlük makamı kurumdaki içten beslemeyi önleyici uygulamaları gerçekleştirmek üzere bazı çalışmaların yapılacağını belirtmiştir. Ancak somut bilgi ve belge elde edilememiştir.

Toplumsal koordinasyonu sağlamak üzere Üniversite Sanayi İşbirliği Danışma Kurulu (ÇÜ Senatosunun 19.03.2019 tarihli ve 06/01 sayılı kararı) oluşturularak oda başkanları, Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığı, Çukurova Kalkınma Ajansı, KOSGEB İl Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile araştırma stratejilerine yönelik işbirliği yapılmakta, iletişim ve görüş alışverişi sağlanmak amacıyla güncellenmiştir. Üniversitenin İletişim Fakültesi tarafından yayınlanan “Radyo Üniversite” 45 km yarıçap mesafesindeki bölge dinleyicilerine üniversiteden haberleri, uzman görüşlerini, müzik yayınlarını ileterek koordinasyonu sağlama çalışmaları olduğu görülmektedir. Yapılan görüşmede tıp fakültesi, diş hekimliği fakültesinin hizmetleri dışında toplumla koordinasyonun artırılmasına yönelik artan bir çabanın olduğu görülmüştür.

UZAKTAN EĞİTİM

A.KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ

1. Misyon ve Stratejik Amaçlar

Misyon, Vizyon ve Stratejik Amaçlar

Üniversitenin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin olarak; stratejik plan kapsamında tanımlanmış misyon, vizyon, stratejik amaçları ve politikaları bulunmamaktadır. Stratejik amaç ve hedeflerin yeni hazırlanacak olan stratejik plan içerisinde yer alması planlanmıştır. Bununla birlikte, üniversitede 2004 yılından bu yana hayata geçirilen uzaktan eğitim programları, daha sonrasında kurulmuş olan “Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma ve Merkezi (ÇUZEM)” nin deneyimleri ışığında bu alanda çalışan akademik ve teknik personelin desteği alınarak uzaktan/karma eğitim etkinliklerinin planlanması, yürütülmesi ve iyileştirilmesi amacı ile rektör yardımcısı başkanlığında “Uzaktan Eğitim Komisyonu” kurulmuştur. Uzaktan Eğitim Komisyonu çok sayıda paydaşın eğitimi ile çalışmalara başlamıştır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecini daha sağlıklı yürütmek üzere Uzaktan Eğitim Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu kurulmuştur.

Çukurova Üniversitesinin uzaktan/karma eğitime ilişkin hedefini “uzaktan/karma eğitim uygulamalarına ilişkin kalite güvencesi süreçlerinin temel esaslarına bağlı kalarak, eğitim hizmetlerinde öğrencilere kazandırmayı hedeflediğimiz öğrenme çıktılarında (bilgi, beceri ve yetkinlikler) ödün vermeden sağlıklı biçimde uzaktan eğitim ortamlarına taşımak ve gerek uzaktan eğitim hizmetlerinin niteliğini geliştirici gerekse uzaktan eğitim olanaklarıyla örgün eğitim hizmetlerinin niteliğini arttırmaktır” şeklinde belirlemiştir. Bu hedeflerin yeni hazırlanacak olan stratejik plan içerisinde yer alması planlanmıştır.

Uzaktan/karma eğitim süreçlerine ilişkin olarak; Üniversitenin Stratejik Plan amaç ve hedefleri doğrultusunda kurumda uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Bu uygulamalar Çukurova Üniversitesi Strateji Geliştirme Kurulu tarafından altı aylık dönemlerde izleme toplantıları ve bir yıllık dönemlerde ise Rektör başkanlığında değerlendirme toplantıları yapılmaktadır.

Kalite Güvencesi, Eğitim Öğretim, Araştırma Geliştirme, Toplumsal Katkı ve Yönetim Sistemi Politikalar

Çukurova Üniversitesi olağanüstü küresel salgın sürecinde öğrencilerinin için hedeflenen en temel eğitim kazanımlarından geriye düşmemesi ve eğitime erişim yollarından mağdur olmaması için ivedilikle “Örgün süreçleri uzaktan ortamlarına eksiksiz olarak aktarma” hedefini belirlemiştir. Bu süreçte yaşanan deneyimler ve ileriye dönük vizyon doğrultusunda “Uzaktan olanaklardan yararlanarak eğitim vizyonumuzu daha ileriye taşıma” politikaları geliştirmeye çalışmaktadır. Bununla birlikte uzaktan/karma eğitim sürecinde araştırma-geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemine yönelik tanımlı politikaları bulunmamaktadır.

Kurumsal Performans Yönetimi

Stratejik Planda amaç ve hedefleri belirleme yöntemlerinin izlenmesi ve bunun için geçerli performans ölçütlerinin oluşturulması çalışmaları başlatılmıştır. 2019-2023 Stratejik Planında uzaktan eğitimin ihtiyaçlarına cevap verebilecek, yenilikçi ve eğitim niteliğini geliştirmek amacıyla "Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi" ile "Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi" daha etkin çalışarak, uzaktan-karma eğitim kapsamında daha fazla öğrencinin faydalanmasını kendine hedef olarak belirlemiştir. Ayrıca Uluslararasılaştırma Strateji Belgesi'nde yabancı dilde eğitim programları sayısının artırılması hedefi altında yurtdışındaki öğretim elemanlarının uzaktan eğitim formatında ders verebilmesinin önünü açacak düzenlemeler yapılması eylemi öngörülmüştür.

B. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Programların tasarımı ve onayı

Program düzeyinde bir çevrimiçi/yüz yüze ders oranı belirlenirken programın yeterliliklerin hangi eylemlerle kazandırılacağı (yeterlik-ders-öğretim yöntemi matrisleri) ve bu eylemlerin hangi eğitim türüyle mümkün olacağına dair bir bulgu görülmemiştir. AKTS ve Ders saati sayılarının neredeyse aynı

olması uzaktan eğitime dair yerleşmiş bir anlayışın olmadığını göstermektedir.

Kurumlarımızın sahip olduğu karma eğitim sisteminde uzaktan ve örgün ders oranlarına dair bir uygulamaya tesadüf edilmemiştir.

Ölçme ve değerlendirme

Eğitimin zorunlu olarak uzaktan yapıldığı dönemde bile ölçme-değerlendirme klasik sınavı güvenli bir şekilde yapmak üzere tasarlanmakta, ölçme ve değerlendirme çeşitliliği, kazanımları farklı araçlarla ölçme uygulamalarının öncelenmesi görülmemiştir.

Öğrenci Kabulü ve Gelişimi

Bu konuda yapılması gereken işlemler yapılan bir yazılım programı ile internet üzerinden takip edilebilmektedir.

Öğretim yöntem ve teknikleri

Bu konuda uzaktan eğitime has bir uygulama ile karşılaşılmamıştır. Öğrenciyi derse katılım konusunda motivasyon olmakla birlikte daha çok not veya derse yok yazma gibi geleneksel işlemler yapılmakta olup olumlu psikolojik yönlendirmeler konusu geliştirilmeye muhtaç görünmektedir.

Ölçme ve değerlendirme

Portfolyoya dayalı bir ölçme-değerlendirme sisteminin takip edildiğine veya böyle bir düşüncenin olduğuna dair bir işaret görülmemiştir.

Öğrenci geri bildirimleri

Bu konuda sınav notunu öğrenmek isteyen doldurmak zorunda kaldıkları anket dışında bir sistemleştirilmiş bir uygulama görülmemiştir.

Öğretim yetkinliği

Öğretim üyelerine yönelik uzaktan eğitim programları yeni planlanmakta olduğu ve içinde bulunduğumuz sene hayata geçirileceği bildirilmiştir.

Öğrenme kaynakları

Satın alınan programlarla yürütülmektedir. öğrenci ve öğretim elemanlarına dijital kitap, makale, diğer süreli yayınlar, ders notları, sunumları, ayrıca ses dosyaları (podcast), video kayıtları gibi kaynak ve materyallerine kampüs dışından erişim kolaylığı sağlanmış görünmektedir.

UZEM, uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ve öğretim elemanlarının ihtiyacına göre eş zamanlı ya da eş zamansız teknik destek sağlamaktadır.

Engelsiz üniversite

Uzaktan eğitim konusunda engelli öğrenciler için yapılan kolaylıklara dair bir bilgi alınamamıştır.

Rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri

Bu hizmetler verilmekle birlikte ne kadar etkin ve yaygın olduğuna dair bir bilgi edinilememiştir.

Program çıktılarının izlenmesi ve güncellenmesi

Uzaktan eğitim yoluyla verilen programların eğitim amaçları ve hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşma düzeyi dönemlik olarak, yıllık olarak ve program süresi sonunda çevrimleri kapatılacak biçimde izlenmesine dair bir bulguya tesadüf edilmemiştir.

C. YÖNETİM SİSTEMİ

1.Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

Süreç yönetimi

Kurumda uzaktan/karma eğitim hizmetlerine ilişkin süreçler ve Uzaktan eğitim sisteminin sağlıklı işlemesi ve örgün süreçlerle bütünleşik biçimde ilerlemesi için gereken hizmetlere ilişkin süreçlerin büyük bir bölümünün tanımlandığı ifade edilmiştir.

2. Bilgi Yönetim Sistemi

Bilgi güvenliği ve güvenirliliği

Kurumda uzaktan/karma eğitim süreçlerinde bilgi güvenliği ve etik boyutları sağlamaya dönük mekanizmalar tam olarak yer almamaktadır. Süreçlerin tamamı ve uzaktan eğitim sistemi tarafından üretilen tüm veri ve kayıtların kullanımında 6698 sayılı “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu” gözetilmektedir. Kurumda kalite performans göstergelerinin daha sağlıklı üretilmesi ve raporlanması için merkezi “E-Kampüs” bilgi sistemi kurulmuştur. Personel ve istatistik modülü hizmete alınmıştır. Tüm otomasyonların entegrasyonu devam etmektedir.

Kurum uzaktan eğitim sürecinde “Perculus” ve “Microsoft Teams” Lisanslı programlarını kullanılmaktadır. Sınavlar için açık kaynak kodlu olup üniversiteye özel olarak düzenlenen “Moodle” programı kullanıma hazırdır. Dersler ve sınavlara ait tüm kayıtlar Lisanslı programlar aracılığı ile saklanmaktadır. Dersler ve kayıtlara erişim sadece öğrenci ve öğretim elemanlarına tanımlanmaktadır. Dışarıdan erişim engellenmektedir.

Gözetimli denetim için sınav esnasında öğrencilerin kamera ve mikrofon açması talep edilmektedir. Buna ilave olarak sorular ardışık şekilde sunulmaktadır ve geçmiş sorulara dönüş imkanı verilmemektedir. Süre kısıtlaması ile birlikte “Safe Exam Browser” uygulaması kullanılmaktadır.

Bilgi güvenliği, ULAKBİM tarafından belirlenmiş olan protokol ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yayınlamış olduğu genelge ve kanunlar kapsamında korunmaktadır. Düzenli olarak “sızma testleri” yapılmaktadır. Bilgi güvenliği, ULAKBİM tarafından belirlenmiş olan protokol ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yayınlamış olduğu genelge ve kanunlar kapsamında korunmaktadır. 2019 yılında ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi belgelendirme sürecine başlamıştır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yükseköğretim Kalite Kurulu adına görevlendirilmiş olan İzleme Takımı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurumsal Dış Değerlendirme Ölçütleri çerçevesinde, Çukurova Üniversitenin hazırlamış olduğu KİDR incelemesi ve çevrimiçi görüşmelerden edindiği izlenimler sonucunda izleme raporunu oluşturmuştur. Buna göre aşağıdaki alanlar gelişmeye açık yönler olarak belirlenmiştir.

Kurumun kalite güvence sisteminde PUKÖ döngüsünde planla, uygula, kontrol et faaliyetlerini sistematik olarak gerçekleştirdiği ancak önlem alma süreçlerindeki yetersizlikler geliştirmeye açık yön olarak devam etmektedir. Öğretim üyesi başına düşen yüksek öğrenci sayıları ve bazı birimlerdeki bilgisayar alt yapı eksikliği devam etmektedir. Bilgi yönetim sistemine yönelik çalışmaların tamamlanmamış olması gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir. Mezunlara yönelik eğitimlerin verilmesine karşın mezun izleme sistemi belirgin olgunluğa gelmemiştir. Kurumda oluşturulan E-kampüs bilgi giriş ve raporlama sisteminin henüz çalıştırılması ve geriye dönük iyileştirmeler için henüz kullanılması gelişmeye açık yönler olarak devam etmektedir. Akademik veri izleme ve değerlendirme sistemi üzerine çalışmaların devam etmesi ve akademik izleme ve değerlendirme koordinasyon biriminin kurulma aşamasında alması gelişmeye açık yönler olarak devam etmektedir.

Ders bilgi paketlerindeki boşluklar ve AKTS hesaplamalarındaki tutarsızlıklar gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir. Alan Dışı Dersler Koordinatörlüğü kurulmuş olup seçmeli derslerin zenginleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Ancak alan dışı seçmeli derslerin %10 ile sınırlandırılması gözden geçirilmelidir. Programların tercih edilme oranlarının izlenmesi ve uygun yöntemlerle iyileştirilmesine yönelik uygulamalar olmakla birlikte gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir. Önceki öğrenimin tanınmasında sadece daha önce alınan derslerin tanınması ve bireysel becerilerin değerlendirme dışı tutulması gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.